

Beräkning av barns behov av glasögon – ett beslutsunderlag

Redan 2006 noterade Majblommans lokalföreningar att allt fler familjer sökte pengar till glasögon till sina barn. Av det skälet har Majblomman undersökt problemet för barnen, kartlagt landstingens bidrag till glasögon samt ställt krav på politiker i landsting och riksdag att betrakta glasögon som såväl medicinsk behandling som ett hjälpmedel.

[I mars 2012 genomförde TNS Sifo en undersökning på uppdrag av Majblomman.](#)

Syftet var att ge en bild av hur många skolbarn som behöver glasögon och hur många som fått avstå eller vänta på att få glasögon under de senaste 12 månaderna, på grund av att föräldrar inte har haft råd.

I Majblommans undersökning svarade vårdnadshavare att 17,2% av alla barn behövde glasögon. Att siffran ligger i det högre spannet i den vanliga uppskattningen mellan 10-20% kan bero på att 34% av barnen i vår undersökning är 14-16 år, som är en ålder då närsynthet ofta debuterar.

I maj 2013 presenterade Socialstyrelsen sin rapport ["Landstingens stöd till glasögon för barn. En kartläggning inom ramen för landstingens hjälpmedelsverksamhet"](#).

Kartläggningen gjordes på uppdrag av regeringen.

Socialstyrelsen skriver i sin rapport att man bedömer att 12–13 % av barnen i grundskoleåldern kan behöva glasögon eller kontaktlinser. Det innebär cirka 110 000–118 000 barn i åldern 8–16 år.

Mot bakgrund av dessa fakta har Majblomman kunnat presentera [beräkningsmallar](#) för respektive landsting samt en uppskattning av kostnader för hela riket.

[I juni 2014 presenterade Majblomman den senaste kartläggningen som visar landstingens bristande och ojämlika bidrag till barns glasögon.](#)

Göteborg 2014-08-14

Här presenteras TNS Sifos undersökning 2012¹ som korrigerats för Socialstyrelsens antagande 2013 om att 12 – 13 % av alla barn har en synnedstättning som kräver glasögon eller linser. (jmf 17,2% i 2012 års undersökning)

Av 7 472 tillfrågade hushåll uppgav 27,7000 % att de hade skolbarn (barn i åldrarna 6-16 år) = 2 074 hushåll. Hushållen innehåller olika antal barn och antal barn blir i dessa 2 074 hushåll 3 340 (snitt 1,6 barn per hushåll)

Av de 2 074 hushållen har 500 (24,1000 %) skolbarn med synnedstättning och i dessa hushåll bor 576 barn, vilket innebär att 12,5 % är i behov av glasögon. (576/3 340 barn)

Hur många grundskolebarn i Sverige behöver glasögon?

Enligt Skolverket gick 1 002 183 barn i årskurs 0-9 (10 årskullar, oktober 2010) och **12,5%** av dem är i behov av glasögon = **125 273 av alla skolbarn i grundskolan.**

Hur många har helt fått avstå glasögon under 12 månader av ekonomiska skäl?

Av de 500 hushållen svarar 31 hushåll att de helt avstått från att köpa glasögon de senaste 12 månaderna på grund av att de inte har haft råd. I dessa 31 hushåll bor 35 skolbarn (6,0840 %). Av alla skolbarn i behov av glasögon (**125 273**) har därmed **7 622 skolbarn helt fått avstå glasögon** på grund av att föräldrar inte haft råd.

Hur många har fått vänta på glasögon av ekonomiska skäl?

Av de 500 hushållen svarar 92 hushåll att de väntat på grund av att de inte har haft råd. Det utgör 99 skolbarn (17,1866 %). Av alla skolbarn (**125 273**) har således **21 513 skolbarn fått vänta med glasögon.**

Av skolbarnen som fått vänta har 64,1000 % väntat i 3 månader eller mer. Med en felmarginal på 10 procentenheter blir det som lägst 54,1000 %. Minst **11 648 skolbarn har således fått vänta i 3 månader eller mer på att få glasögon** på grund av att deras föräldrar inte haft råd. (Detta är enda frågan som har en betydande felmarginal.)

Hur många har köpt glasögon men avstått annat nödvändigt?

Av 500 hushåll har 321 (62,4000 %) hushåll köpt glasögon.

Av 500 hushåll har 90 hushåll (18,0000 %) köpt glasögon men avstått annat nödvändigt. Exempel på vad de avstått är att 35 % har avstått kläder och skor, 25 % har avstått glasögon eller tandläkare för föräldrar. **Det betyder att 22 549 skolbarn lever i en familj som fått avstå annat nödvändigt eftersom man prioriterat köp av glasögon till barnen.**

Hur många har skuldsatt sig för att köpa glasögon?

Av de 321 hushållen som köpt glasögon har 81,9000 % betalat direkt med egna medel, 9,7000 % med medel från landsting och 8,1000 % har skuldsatt sig genom avbetalning hos optiker eller olika former av lån. **Det betyder att 10 147 skolbarn lever i en familj som behövt skuldsätta sig för att kunna köpa glasögon till sina barn.**

¹ Undersökningen är gjord på uppdrag av Majblommans riksförbund och presenteras i rapporten *Majblomman om skolbarns rätt till glasögon, 2012-04-18.*